



สรุปผลวิจัยและข้อเสนอแนะ

ความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และทัศนคติทางการเมือง การเลือกตั้ง ของประชาชน
ในเขตกรุงเทพมหานคร

ก. ความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่มีความรู้ความเข้าใจในเรื่องดังกล่าวดีและปานกลาง มีเพียง 12.7% ที่ตอบคำถามได้ถูกไม่ถึงครึ่งหนึ่งของคำตอบทั้งหมด

ข. ความสนใจในการเมือง เน้นเฉพาะบทบาทการทำงานของ ส.ส. พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คือ 66.2% มีความสนใจในเรื่องดังกล่าวอยู่ในระดับดี

ค. ทัศนคติต่อสถานการณ์ทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน ในหัวข้อนี้ แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 4 ซอยย่อยคือ

- (1) ความเข้าใจในการทำงานของสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร มีประชาชนจำนวนก้ำกึ่งกันที่เห็นว่าสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรทำงานพอใช้ได้ (49.3. %) และทำงานไม่ไ้ความ (47.2%)
- (2) ความเข้าใจในการทำงานของรัฐบาล ประชาชนจำนวน 43.7% ไม่เชื่อว่ารัฐบาลได้พยายามอย่างเต็มที่แล้วในการบริหารประเทศ มีเพียง 38.7% ที่เชื่อว่ารัฐบาลได้ทำหน้าที่อย่างเต็มความสามารถแล้ว
- (3) ทัศนคติต่อระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยที่ผ่านมา พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ยังยืนยันเชื่อดีในการปกครองด้วยระบอบประชาธิปไตยอยู่ อย่างไรก็ตาม ก็มีประชาชนอยู่จำนวนหนึ่ง (38.7%) ที่ตอบว่าจะยอมเลือกที่จะมีการปกครองแบบเผด็จการแทน เพราะต้องการให้บ้านเมืองมีความสงบเรียบร้อยเหมือนเมื่อ 5 - 6 ปีที่แล้ว

(4) ทศนคติต่อการปกครอง การเมือง ในอนาคต พบว่า ประชาชน ประมาณ 50.7% มีความหวังว่าจะไ้รัฐบาลที่ดีขึ้นกว่าเดิมหลัง การเลือกตั้งนี้ และ 40.8% ที่เห็นว่า ประเทศไทยยังมีผู้นำที่ สามารถเข้ามาปกครองบริหารประเทศได้ก็มากกว่า 1 คน แสดง ว่า ประชาชนประมาณ 40 - 50 % ยังมีความหวังที่ดีต่ออนาคต ทางการเมืองการปกครองของประเทศ

ง. ความสนใจและทัศนคติต่อการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้ง พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ให้ความสนใจกับการเลือกตั้ง 87.8% ตอบว่าจะไปใช้สิทธิเลือกตั้งในวันที่ 4 เมษายนนี้ และ 72.5% ยืนยันว่า แม้จะให้เลือกไปเที่ยวต่างจังหวัดที่ชอบกับอยู่บ้าน เพื่อเลือกตั้ง ก็จะไม่ขอยุ่บ้านเลือกตั้ง

จ. ความสนใจกับการเข้าไปเกี่ยวข้องกับกิจกรรมของพรรคการเมือง พบว่า ประชาชนให้ความสนใจในเรื่องนี้น้อยมาก มีเพียง 36.6% ที่คิดว่า หากมีโอกาสก็จะเข้าร่วมกิจกรรมช่วยเหลือพรรคการเมืองที่ตนชอบ ส่วนความต้องการที่จะเข้าเป็นสมาชิกพรรคการเมืองก็ยังมีน้อยขึ้นไปอีกคือ มีเพียง 28.2% ที่ต้องการเป็นสมาชิกพรรคการเมือง

ฉ. กระบวนการตัดสินใจเลือกตั้ง ในหัวข้อนี้ แบ่งผลการวิจัยออกเป็น 3 ข้อย่อย คือ

(1) หลักเกณฑ์ที่ใช้ในการตัดสินใจ พบว่า ประชาชนส่วนใหญ่คือ 60.6% พิจารณาพรรคเป็นสำคัญ 18.3% พิจารณาทั้งพรรคและบุคคลที่ตน เชื่อถือ มีเพียง 10.6% ที่พิจารณาบุคคลที่สมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็น สำคัญ

(2) ความยากง่ายในการตัดสินใจ พบว่า ในการตัดสินใจเลือกตั้งครั้งนี้ ประชาชนจำนวน 77.5% สามารถตัดสินใจได้แน่นอนว่าจะเลือกผู้ สมัครคนใดใดล่วงหน้าแล้วประมาณ 1 - 2 สัปดาห์ ก่อนการเลือก ตั้ง (ซึ่งเป็นเวลาที่ให้สัมภาษณ์)

- (3) เหตุผลของผู้ที่ไม่อาจตัดสินใจได้ เหตุผลสำคัญที่ทำให้ประชาชนส่วนที่เหลือไม่อาจตัดสินใจเลือกตั้งได้คือ เพราะไม่มีพรรคใดคนใดที่เขาพอใจจริง ๆ เลย (46.9%) เหตุผลรองลงมาก็เป็น เพราะยังไม่ทราบข้อมูลเกี่ยวกับผู้สมัครและพรรคเพียงพอ (28.1%)

ปัจจัยทางประชากรและสังคมที่มีอิทธิพลต่อความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ และทัศนคติทางการเมืองและการเลือกตั้งของประชาชนในเขตกรุงเทพมหานคร

ปัจจัยทางประชากรและสังคมที่นำมาวิเคราะห์ทั้งหมดมี 6 ประการคือ เพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ และฐานะทางเศรษฐกิจสังคม จากผลการวิเคราะห์ เราสามารถเห็นอิทธิพลของเพศ ระดับการศึกษา และฐานะทางเศรษฐกิจสังคมได้ชัดเจนที่สุด และพบว่าที่เราเห็นอิทธิพลของปัจจัยเหล่านี้มากที่สุดได้แก่หมวดความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา และหมวดความสนใจในสถานการณ์การเมือง การเลือกตั้ง รองลงมาคือ หมวดทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน หมวดความสนใจและทัศนคติในการไปใช้สิทธิออกเสียงเลือกตั้งและหมวดกระบวนการตัดสินใจลงคะแนนเสียงเลือกตั้ง

เพศ ระดับการศึกษา ฐานะทางเศรษฐกิจสังคม พบว่า เพศชาย ผู้มีการศึกษาระดับปานกลางถึงสูง และผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมปานกลางถึงสูงจะมีความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภา มีความสนใจในสถานการณ์การเมือง การเลือกตั้งดี และสามารถตัดสินใจเลือกตั้งได้รวดเร็วกว่าเพศหญิง ผู้มีการศึกษาน้อย และผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมน้อย ในด้านทัศนคติทางการเมืองและการปกครอง ฯ เพศชายจะมีทัศนคติที่ดีมากกว่าเพศหญิง แต่ไม่ปรากฏว่ามีความแตกต่างเรื่องทัศนคติในหมู่ผู้มีการศึกษาและหมู่ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่างกัน สำหรับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง ปรากฏว่า เพศชาย ผู้มีระดับการศึกษานานกลางถึงสูง ผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมสูง จะมีทัศนคติที่ดีและแสดงความกระตือรือร้นที่จะไปใช้สิทธิลงคะแนนเสียงเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง ผู้มีการศึกษาน้อยและผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมน้อย

จากหัวข้อนี้ เราสามารถพิสูจน์สมมติฐานได้ 3 ข้อ คือ

1. ผู้ที่มีการศึกษาระดับกลางขึ้นไป มีฐานะตั้งแต่พอกินพอใช้ขึ้นไป น่าจะมีความรู้ความเข้าใจ และมีความสนใจในการเมืองการเลือกตั้งมากกว่าผู้มีการศึกษาระดับต่ำหรือมีฐานะยากจน
"สมมติฐานข้อนี้เป็นจริงดังที่ได้อธิบายมาแล้วข้างต้น"
2. เพศชายน่าจะมีความรู้ความเข้าใจ และมีความสนใจในการเมืองการเลือกตั้งมากกว่าเพศหญิง
"สมมติฐานข้อนี้เป็นจริงดังที่กล่าวมาแล้วข้างต้น"
3. จากผลการวิจัยในต่างประเทศพบว่า ชนชั้นต่ำมักจะมีทัศนคติในทางลบต่อการเลือกตั้ง สำหรับการวิจัยในเรื่องนี้น่าจะได้ผลเช่นนี้ด้วย
"สมมติฐานข้อนี้เป็นจริง เพราะปรากฏว่า ในกลุ่มผู้มีการศึกษาต่ำหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ จะมีจำนวนผู้มีทัศนคติในทางลบต่อการเลือกตั้งสูงกว่ากลุ่มอื่น ๆ คือมีประมาณ 34 - 37 % และน่าสังเกตว่า จำนวนผู้มีทัศนคติในทางลบในกลุ่มนี้มีได้สูงมาก หากจะเป็นสัดส่วนใกล้เคียงกับผู้มีทัศนคติในการเลือกตั้งปานกลางและคือนั้นคือ ในกลุ่มผู้มีระดับการศึกษาต่ำหรือมีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ จะมีทั้งผู้ที่มีทัศนคติในการเลือกตั้งดี ปานกลาง และไม่ดี คละกันไป"

ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจ ความสนใจ กับทัศนคติทางการเมือง การเลือกตั้ง

วิเคราะห์ตามสมมติฐานที่ตั้งไว้ 3 ข้อ ได้ผลดังนี้ คือ

1. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภากับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย

ในปัจจุบัน เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นคือในกลุ่มผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจสูง จะมีเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติในทางที่คัดต่อการเมืองและการปกครองมากกว่าผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีและมากกว่ากลุ่มที่มีความรู้ความเข้าใจต่ำ ส่วนความสัมพันธ์ระหว่างความสนใจในการเมือง (เนนเฉพาะบทบาทการทำงานของผู้แทนราษฎร) กับทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตย พบว่า ไม่เป็นไปตามสมมติฐาน เพราะไม่ว่าจะเป็นผู้ที่สนใจในการเมืองมาก ปานกลาง หรือน้อย ส่วนใหญ่ก็มักจะมีทัศนคติในระดับปานกลางทั้งสิ้น และแม้ในกลุ่มผู้มีความสนใจในการเมืองมากก็ยังมีเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติที่น้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติไม่ดีด้วย ยิ่งกว่านั้นเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติดีในกลุ่มนี้ก็ยิ่งน้อยกว่าเปอร์เซ็นต์ผู้ที่มีทัศนคติดีในกลุ่มผู้มีความสนใจในการเมืองน้อยกว่า

2. ความสัมพันธ์ระหว่างความรู้ความเข้าใจในระบบการเมืองแบบรัฐสภาและความสนใจในสถานการณ์การเมืองการเลือกตั้ง กับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นคือ ส่วนใหญ่ของผู้ที่มีความรู้ความเข้าใจ มีความสนใจที่ดีจะมีทัศนคติที่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย
3. ความสัมพันธ์ระหว่างทัศนคติทางการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบันกับทัศนคติในการไปใช้สิทธิเลือกตั้ง เป็นไปตามสมมติฐาน นั่นคือ ผู้ที่มีทัศนคติทางการเมืองและการปกครองที่ดี ส่วนใหญ่จะมีทัศนคติที่คัดต่อการไปใช้สิทธิเลือกตั้งด้วย



ขอเสนอแนะ

ผลจากการวิจัยครั้งนี้ทำให้ผู้เขียนได้ทราบว่า ประชาชนส่วนใหญ่ในกรุงเทพมหานคร มีความพอใจที่จะสนับสนุนการปกครองระบอบประชาธิปไตยแบบมีรัฐสภา และพร้อมที่จะร่วมมือด้วยการไปใช้สิทธิลงคะแนนออกเสียงเลือกตั้งอยู่แล้ว อย่างไรก็ตาม ก็ยังมีข้อบกพร่องอีกหลายประการที่หากไม่แก้ไขโดยเร็วแล้ว อาจจะเป็นอุปสรรคต่อการเจริญเติบโตของระบอบการปกครองนี้ได้ ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะไว้ในที่นี้รวมทั้งข้อเสนอแนะอื่น ๆ ในหัวข้อเดียวกัน

1. จากผลการวิจัย ทำให้เราทราบว่า ประชาชนจำนวนไม่น้อยมีทัศนคติในทางลบต่อสมาชิกสภาผู้แทนราษฎร เพราะเห็นว่า สมาชิกสภาผู้แทนราษฎรมีได้ปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับควมไว้วางใจถูกเลือกเข้ามา ในทางตรงข้าม บางคนยังมุ่งหวังแต่กอบโกยผลประโยชน์ส่วนตัว ผลของการเลือก ผู้แทนราษฎรแล้วต้องผิดหวัง ทำให้ประชาชนจำนวนไม่น้อยเบื่อบ้านการเมืองเลือกตั้ง ไม่เห็นว่ามีประโยชน์แต่อย่างใด และทำให้เกิดความเสื่อมศรัทธาในระบอบการปกครองแบบประชาธิปไตยไปด้วย

ดังนั้น ผู้ที่จะสมัครเข้ารับเลือกตั้งเป็นสมาชิกสภาผู้แทนราษฎรในคราวต่อไป จึงควรระลึกถึงความสำคัญในหน้าที่ของตนด้วยการปฏิบัติหน้าที่ให้สมกับที่ได้รับเลือกให้เป็นผู้แทนของปวงชน และควรเห็นความสำคัญของตนควรวาง มีส่วนอย่างยิ่งต่อความเจริญรุ่งเรืองของการปกครองระบอบประชาธิปไตยของประเทศไทย

2. จากผลการวิจัยทำให้เราทราบว่า ประชาชนที่มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ มีการศึกษาน้อย (ซึ่งมีจำนวนมากทั้งในกรุงเทพมหานครและทั่วประเทศ) จะมีความรู้ความเข้าใจและมีสมรรถภาพในการรับรู้เรื่องราวทางการเมือง ทั้งที่เป็นความรู้พื้นฐานและเรื่องราวความเป็นไปต่าง ๆ ของสถานการณ์บ้านเมืองน้อยมาก ทั้ง ๆ ที่ส่วนใหญ่จะอ้างว่าตนมีความสนใจติดตามข่าวสารทางการเมืองการเลือกตั้งอยู่เสมอ นี่ย่อมแสดงว่า การศึกษาที่เขาได้รับจากโรงเรียนไม่เพียงพอที่จะเป็นพื้นฐานเพื่อทำ

ความเข้าใจกับเหตุการณ์การเมือง และอาจจะเป็นไปได้ว่าการเผยแพร่ข่าวสารทางการเมืองทางสื่อมวลชนต่าง ๆ ซึ่งพวกเขาอาจจะได้ติดตามฟังหรืออ่านเสมอนั้น ละเลยที่จะอธิบายให้พวกเขาเข้าใจถึงโครงสร้างทางการเมืองที่ถูกตอง หรือให้ทราบว่าอะไรสำคัญอย่างไร หรือเกี่ยวข้องกันอย่างไร ในที่นี้ผู้เขียนจึงขอเสนอแนะว่า

ก. ควรจะมีการศึกษานอกห้องเรียนเพื่อปลูกฝังความรู้พื้นฐานเรื่องประชาธิปไตยแก่ผู้ที่มีการศึกษาต่ำ มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำ

ข. การเสนอข่าวสารทางการเมืองใน "ระดับชาวบ้าน" ไม่ควรละเลยที่จะอธิบายถึงโครงสร้างทางการเมืองที่เกี่ยวข้องกับเนื้อหา หรือความรู้อื่น ๆ ที่จะช่วยให้ผู้อ่านหรือผู้ฟัง เข้าใจถึงเหตุการณ์ได้มากขึ้น

3. ควรมีการเสริมสร้างทัศนคติที่ส่งเสริมต่อการปกครองระบอบประชาธิปไตย ตัวอย่างเช่น จะต้องให้ประชาชนเข้าใจว่า ในระบอบการปกครองแบบนี้ สิทธิเสรีภาพ ความเสมอภาค การเสนอความคิดเห็นที่มีประโยชน์ต่อส่วนรวมเป็นสิ่งสำคัญ ประชาชนมีสิทธิที่จะร้องเรียน เสนอความคิดเห็นที่ตองการต่อรัฐบาล สิ่งเหล่านี้จะเป็นเหตุทำให้บ้านเมืองขาดความสงบ และกลับหันไปเรียกร้องที่จะมีระบอบการปกครองอื่นที่สามารถทำให้บ้านเมืองสงบเงียบขึ้นมาแทน

4. ควรมีการศึกษาวิจัยในหัวข้ออย่างละเอียดลึกซึ้งขึ้นอีก โดยใช้กลุ่มตัวอย่างที่ใหญ่กว่านี้ และควรเน้นหนักหาความรู้เกี่ยวกับทัศนคติและพื้นฐานความเข้าใจทางการเมืองของผู้มีฐานะทางเศรษฐกิจสังคมต่ำและผู้มีการศึกษาน้อยให้มากกว่านี้ ที่สำคัญคือ ควรมีการสอบถามถึงเหตุผลที่มาของทัศนคติของคนเหล่านี้ให้ถี่ถ้วน อันจะเป็นคำตอบที่ช่วยได้มากในการเปลี่ยนแปลงทัศนคติในทางลบที่คนเหล่านี้มีต่อการเมืองและการปกครองระบอบประชาธิปไตยในปัจจุบัน